

Vjesnik u srijedu (1955.)

Klara Volarić

Vjesnik u srijedu, popularno znan kao VUS, je bio tjednik zabavno-informativna karaktera koji je počeo izlaziti 1952. godine u izdanju izdavačke kuće Vjesnik. Pokrenuo ga je tadašnji glavni urednik Političkoga vjesnika Frane Barbieri, a 1953. godine, od 50. broja, preuzeo ga je Fadil Hadžić koji je bio glavni i odgovorni urednik tijekom čitave 1955. godine. Radilo se o šarolikom tjedniku namijenjenom svim generacijama i svim strukturama društva u kojemu nije bila zastupljena niti politika (osim političkih zanimljivosti i najaktualnijih događaja) niti crna kronika pa stoga ni ne čudi podatak o vrlo visokoj tiraži. Redovite rubrike tjednika koji je izlazio na 14 stranica tijekom 1955. godine bile su: Mala panorama, Nauka i život, Zabavni prilog (kasnije Ilustrirani prilog) koji se sastojao od Sporta, Ženskoga svijeta, Dječjega kutka, Zanimljivosti, stripa u nastavcima (Rip Kirby A. Raymonda) te romana u nastavcima (Luka u magli, Poziv u hotel).

Vjesnik u srijedu, popularno znan kao VUS, je bio tjednik zabavno-informativna karaktera koji je počeo izlaziti 1952¹. godine u izdanju izdavačke kuće Vjesnik. Pokrenuo ga je tadašnji glavni urednik Političkoga vjesnika Frane Barbieri, a pridružio mu se i Ive Mihovilović koji je u tom listu počeo pisati kolumne pod pseudonimom *Spectator* jer je, kako je sam rekao, «bilo nepristojno da potpisuje toliko tekstova»². Ubrzo je prerastao u jedan od najtiražnijih tjednika s više od 300 000 prodanih primjeraka (što ga čini jednim od najuspješnijih hrvatskih listova svih vremena).³

U njegovome radu poseban osvrt će se dati na 1955. godinu kada je glavni i odgovorni urednik bio Fadil Hadžić, a da bismo bolje razumjeli vrijeme u kojemu je djelovao dat će se i kratak prikaz svjetske, odnosno jugoslavenske vanjske i unutarnje

¹ U travnju 1953., pri 50. broju, od smijenjenoga Frane Barbierija glavno uredništvo VUS-a je preuzeo Fadil Hadžić, a s obzirom na to da je VUS izlazio u pedeset brojeva godišnje, vjerojatno je prvi broj izašao u prvoj polovici 1952.

² <http://www.nacional.hr/articles/view/2153415/>

³ <http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=6;>
<http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=11>

politike počevši s 1945. godinom. Nešto riječi bit će i o *Političkome vjesniku*, dnevnome listu koji je s VUS-om dijelio izdavačku kuću, a samim time i njenu politiku. On je bio posebno kontroverzan s obzirom na to da je, za razliku od VUS-a, bio, kao što je navedeno, prvenstveno politički list.

Svjetska politika od 1945. do 1955.

Završetak Drugoga svjetskog rata 1945. godine rezultirao je pojavom nuklearnoga naoružanja i dviju svjetskih velesila, čije će rivalstvo obilježiti veliku većinu 20. stoljeća. To rivalstvo SAD-a i SSSR-a u koje je, bilo posredno ili neposredno, uvučen čitavi svijet, a koje karakterizira utrka u naoružanju, naziva se *Hladnim ratom*. Svaka se od ove dvije strane naoružavala za rat za kojega su vjerovala da će ga započeti ona druga strana. Iako je bilo nekoliko kriznih situacija (primjerice Korejski rat 1950.-1953.) u kojima se vjerovalo da je rat neizbježan, do njega ipak nije došlo jer ni jedna ni druga strana nisu imale želja ni planova da ga započnu. Naime, po završetku Drugoga svjetskog rata kao rezultat brojnih konferencija *Antihitlerovske koalicije* (SAD-a, SSSR-a i Velike Britanije) te sovjetske *Proljetne ofenzive* u kojoj je Crvena armija oslobodila velik dio istočne i jugoistočne Europe od njemačke okupacijske vlasti (dogovoreno je da će se američki, britanski i sovjetski vojnici pri svome oslobodilačkom pohodu naći na rijeci Labi) svijet je podijeljen na dvije interesne sfere: jedna je težila SAD-u, a druga SSSR-u. Žarište te podjele nalazilo se u prepolovljenoj Njemačkoj i ona je ubrzo *Berlinskom krizom* 1948. godine označila početak *Hladnoga rata*.⁴

Pojava nuklearne bombe u rukama SAD-a uvelike je narušila postojeći odnos snaga, dakako u korist SAD-a koji se osjećao dovoljno snažno da nameće svoje zahtjeve. I dok je Rooseveltov odnos spram Staljina bio takav da mu je bio spreman popuštati u teritorijalnim pitanjima, vjerujući da će ga na taj način uvući u rat protiv Japana, pojava nuklearnoga naoružanja i novoga predsjednika Trumana taj je odnos uvelike promijenila. Naime Amerikancima se nije sviđao sovjetski utjecaj na zemlje u njegovoj sferi (Rumunjska, Bugarska, Mađarska, Poljska, Češka, Slovačka) u smislu da su vjerovali da se u njima neće uspostaviti demokratska vlast, kao što je početno bilo dogovoreno. S obzirom da je demokratska vlast zajednički bila shvaćena kao

⁴ Calvocoressi P., *Svjetska politika nakon 1945.*, Globus, Zagreb, 2003.; str. 19., 20., 21.

vlast koja isključuje fašiste, očito je bilo moguće da u tadašnjim vladajućim koalicijama u tim zemljama sovjetskoga utjecaja budu zastupljene i komunističke partije koje su, doduše, bile u manjini, no to je Staljinu krajem 40-ih dalo prostora za manevriranje te za konačno uspostavljanje potpune komunističke vlasti.⁵

Važno je spomenuti, između ostalog i kao posljedicu Drugoga svjetskog rata, stvaranje novih država tzv. *Trećega svijeta*, dakle siromašnih zemalja Latinske Amerike, Afrike i Azije, odnosno raspad europskih imperijalističkih carstava. Ove nove države krenule su putem *neutralizma*, odnosno odbile su svrstati se uz SAD, odnosno SSSR. Takvu politiku prvenstveno je promovirao indijski političar i budući premijer Nehru.⁶ 1955. godine održana je *Bandunška konferencija* gdje su se sastale afričke i većinom azijske zemlje. Neutralisti su u glavna postignuća konferencije ubrajali «činjenicu da su se sastali i upoznali (...), polaganje temelja za zajedničko djelovanje u UN-u, poboljšanje - pomoću solidarnosti - vlastite sigurnosti, statusa i diplomatskog utjecaja u svijetu, privlačenje novih ličnosti poput Namera u grupaciju i njeno povećanje...»⁷ Već sljedeće godine Nehru i Naser posjetili su Tita na Brijunima (*Brijunska konferencija*) i time je azijski i afrički neutralizam poprimio svjetske razmjere.

Jugoslavenska politika od 1945. do 1955.

AVNOJ (*Antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije*), koji je od 1943. godine predstavljao vrhovno zakonodavno i izvršno predstavničko tijelo na oslobođenom području Jugoslavije,⁸ u kolovozu 1945. godine je preimenovan u *Privremenu narodnu skupštinu* u koju su ušli i predstavnici nekadašnjih građanskih političkih stranaka, uglavnom zahvaljujući pritisku velikih sila. Ubrzo se formirala parlamentarna opozicija, međutim ona je bila u manjini tako da nije ozbiljnije narušavala planove komunista. KPJ nije zakonski zabranila rad parlamentarnih stranaka, nastojeći zadržati privid demokracije, na kojem su inzistirale velike sile, ali ih je zato gušila izvanzakonskim sredstvima. Zahvaljujući tome, u izbore za Ustavotvornu skupštinu, koja je trebala odrediti uređenje zemlje, ušli su samo

⁵ Isto; str. 29., 30.,31.

⁶ Isto; str. 182., 183.

⁷ Isto; str. 189.

⁸ *Hrvatski opći leksikon*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 1996.; str. 34.

predstavnicima *Narodne fronte* na čelu s maršalom Titom.⁹ Ustavotvorna skupština održana je 29. studenoga 1945. i tada je Jugoslavija proglašena federativnom narodnom republikom. Federalizam je bio samo deklarativan zato što se provodila centralizacija vlasti, odnosno stvorena je «partijska država prema sovjetskom modelu»¹⁰. Uspostavljena je potpuna kontrola nad svim vidovima života, a započeo je i progon svih onih koji se nisu slagali s politikom KPJ. U tim četrdesetim godinama provedena je agrarna reforma, kolonizacija, konfiskacija imovine ratnih profitera, nacionalizacija, a u konačnici i kolektivizacija.¹¹ Usto je i komunistički promidžbeni aparat (*Agitprop*) marljivo radio na promidžbi bratstva i jedinstva te zatumljavanja svakog izraza nacionalnoga nezadovoljstva.

1947. godine osnovan je *Informbiro*, organizacija komunističkih partija istočne i jugoistočne Europe na čelu sa SSSR-om. Cilj joj je bio približavanje i zajedničko djelovanje europskih komunističkih zemalja, iako je predstavljala samo sredstvo manipulacije u rukama SSSR-a koji je nastojao uz sebe jače vezati te države. Ubrzo je zbog sovjetskoga miješanja u jugoslavenske prilike došlo do sukoba između Staljina i Tita koji je svoj vrhunac imao 1948. godine, kada je Jugoslavija ne samo isključena iz *Informbiroa*, već se morala suočiti i s ekonomskom blokadom. To je u redovima KPJ izazvalo kaos. Iako je Tito prekinuo svoje odnose sa Staljinom, ipak je pribjegao staljinističkim metodama obračunavanja s neprijateljima, kako unutar Partije, tako i izvan nje pa su mnogi ljudi internirani na Goli otok (muškarci) i na Sv. Grgur (žene).

Kako bi se ublažile posljedice blokade i teške krize, Jugoslavija je primala pomoć sa Zapada, iako se nalazila i u sukobu s Italijom zbog neraščišćenih graničnih pitanja koji su riješeni kompromisom 1954. godine, a uvedeno je i radničko samoupravljanje u tvornicama, no «unatoč proklamiranom samoupravljanju i decentralizaciji privrede stupanj etatizacije (podržavljenja) društveno – ekonomskih odnosa ostao je vrlo velik.»¹² Međutim, ovakav razvoj događaja nije se uklapao u zacrtane partijske programe. Jedna struja je smatrala da se mora zadržati čvrsta partijska stega nad svim vidovima života te da se nikako ne smije nastaviti s deetatizacijom, dok je druga struja pod vodstvom Milovana Đilasa zagovarala sasvim suprotan stav - smatrali su da se mora nastaviti s još radikalnijim reformama te da se

⁹ Matković, H., *Povijest Jugoslavije (1918.-1991.)*, P.I.P., Zagreb, 1998.; str. 272.-280.

¹⁰ Isto; str. 281.

¹¹ Isto; str. 286.

mora pristupiti demokratizaciji zemlje. Đilas je iznosio poglede koji su bili u suprotnosti s Titovim pogledima pa se Tito osobno sa svojim najvišim funkcionarima razračunao s Đilasom. «Đilas, dotad glavni ideolog Partije i predsjednik Savezne skupštine, bio je isključen iz SKJ i udaljen sa svih funkcija.»¹³.

Do normalizacije odnosa sa SSSR-om postupno je došlo nakon Staljinove smrti 1953. godine pa je već 1955. godine Hruščov boravio u Beogradu. Još od kraja 1954. godine diplomacija je bila aktivna i s jedne i s druge strane pa je tako već početkom 1955. godine potpisan prvi trgovinski i platni sporazum između Jugoslavije i SSSR-a nakon 1948. godine. Usto su i službeno uspostavljeni prvi diplomatski odnosi s Kinom.¹⁴ Prilikom posjeta Hruščova Beogradu krajem svibnja, odnosno početkom lipnja 1955. godine, potpisana je *Beogradska deklaracija* u kojoj su istaknuta načela «poštivanja suverenosti, nezavisnosti, integriteta i ravnopravnosti u međusobnim odnosima i odnosima s drugim državama.»¹⁵

U veljači 1955. godine Tito se vratio sa svoga gotovo dvomjesečnoga putovanja po Južnoj Aziji i tom je prilikom boravio u Indiji kod premijera Nehrua. Nakon iskrcavanja u riječkoj luci, Tito je pred mnoštvom ljudi održao govor (što je dokumentirao i VUS u broju od 16. veljače 1955. godine) u kojemu je, između ostaloga, rekao: »Naša spoljna politika se nije promijenila. Naša spoljna politika bi se promijenila samo u tom slučaju ako bismo se odrekli borbe za mir i pristupili, recimo, nekom bloku – jer blokovi znače zaoštavanje međunarodne situacije, znače opasnost od rata. (...) Mi nećemo da na račun jedne strane zadobijemo prijateljstvo druge strane, mi hoćemo prijateljstvo sa svim zemljama – s onima na Zapadu i s onima na Istoku.»¹⁶. Time je i dalje stajao na liniji nesvrstanosti koja je započela raskolom sa Staljinom 1948. godine, a nakon stvaranja novih država *Trećega svijeta*, priključio se njihovom nastojanju da ostanu izvan blokova, što je rezultiralo njihovim sve većim organiziranjem i u konačnici stvaranjem *Pokreta nesvrstanih*.

¹² Isto; str. 329.

¹³ Isto; str. 312.-314.

¹⁴ Bekić, D., *Jugoslavija u hladnom ratu*, Globus, Zagreb, 1988.; str. 668.

¹⁵ Matković, H., *Povijest Jugoslavije (1918.-1991.)*, P.I.P., Zagreb, 1998.; str. 318.

¹⁶ Bekić; str. 675

Povijest *Vjesnika*

Politički vjesnik pojavio se 24. lipnja 1940. godine kao ilegalni tjednik, s obzirom da je Cvetković – Mačekova vlada onemogućila legalno pojavljivanje svih antifašističkih tiskovina jer je htjela ostati u dobrim odnosima s *Trećim Reichom*.

Izdavanje ovoga tjednika potaknuo je CK KPH jer je ocijenio da je u tom trenutku potreban list koji će se obraćati široj javnosti i ponuditi drugačije viđenje događaja. Dakle, zadaća mu je bila da «informira otvoreno, i ne više između redaka, o situaciji na međunarodnome planu, da objašnjava značaj i opasnost fašističke najezde, da demaskira kamufliranu diktaturu sporazumaške vlade i srpske buržoazije...»¹⁷.

Od početka 1941. godine *Politički vjesnik* mijenja ime u *Vjesnik radnog naroda*. Nakon što su oslobođeni dijelovi hrvatskoga teritorija, *Vjesnik* se počeo izdavati na oslobođenome području, a kada je osnovan ZAVNOH, počeo je izlaziti kao neka vrsta njegova glasila. Od kolovoza 1941. godine postaje glasilo Narodnooslobodilačkoga pokreta u Hrvatskoj i upravo tada se javlja poznata parola «Smrt fašizmu – sloboda narodu!» koja ubrzo postaje ne samo zaštitni znak *Vjesnika*, već i cijeloga jugoslavenskoga Narodnooslobodilačkog pokreta. «...imate list koji u mraku okupacije djeluje kao lučonoša i igra golemu ulogu obavljajući pozitivan mobilizatorski akt, dižući narod, organizirajući ga i uvodeći u borbu. (...) Ali svršetkom rata nova vlast želi prvenstveno sačuvati sebe, a pomalo zaboravlja ideale za koje smo krenuli u borbu. (...) Tako nova vlast angažira *Vjesnik*, podržavajući ga i pretvarajući u svoj organ. *Vjesnik* više ne brani ideje, nego interese vlasti.»¹⁸

Tako Živko Vnuk, glavni urednik *Vjesnika* od siječnja do studenoga 1950. godine smatra da je u to vrijeme novinar bio samo »društveno – politički radnik« kojem je «sveti» državopartijski zadatak: poduprijeti, podbočiti, aufšprajcati vlast, državu, sustav bez demokratskih sloboda. Bitno je nakinđuriti stvarnost, ures lažnih sloboda joj dati, te ukras političke i ekonomske demokracije pripisati. I lagati kad je to u interesu: Države, Partije i Maršala!»¹⁹.

Stoga nije ni čudo da su se urednici *Vjesnika* vrlo brzo smjenjivali, a posebno osjetljiva razdoblja bila su do 1948. godine kada je Partija nastojala učvrstiti vlast i izgraditi sovjetski sustav, potom od 1948. do 1953. godine kada dolazi do raskola sa

¹⁷ <http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=2>

¹⁸ <http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=3>

¹⁹ <http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=5>

Staljinom, a i afera s Milovanom Đilasom ostavlja traga na novinarima jer se vjerovalo da će doći do uvođenja zapadnih standarda. No Đuro Kladarin, direktor *Vjesnika* kojega je vlast postavila da brine o partijskoj liniji, vrlo je brzo stvari opet postavio na svoje «pravolinijsko» mjesto.²⁰

Vjesnik u srijedu (1955.)

Kao što je spomenuto, VUS je pokrenuo Frane Barbieri, glavni urednik *Vjesnika* od 1950. do 1953.godine. Zanimljivo je da je upravo VUS, koji je po svojoj formi bio tjednik zabavno-informativna karaktera te nije imao mnogo veze s politikom osim što je objavljivao političke zanimljivosti iz svijeta, doživio jedinu zabranu neke *Vjesnikove* tiskovine. Naime, Otto Reisinger, inače redoviti karikaturist lista, prikazao je Hruščova u brijačnici u kojoj je na zidu bila Staljinova slika. Brijač je tada upitao Hruščova hoće li obrijati ili ostaviti brkove, što je Partija doživjela kao antikomunistički napad.²¹

Kada je Barbieri smijenjen, naslijedio ga je Fadil Hadžić, koji je počeo uređivati VUS od pedesetog broja. On je kao glavni i odgovorni urednik VUS-a djelovao od 1953. do 1956. godine, a potom je smijenjen zbog – senzacionalizma.

«U VUS sam došao u travnju 1953. kad je imao oko 60 000 prodanih primjeraka, a izašao sam kod 201. broja u kojem piše da je naklada 301 000. Palicu sam preuzeo kod pedesetog broja od najvećeg profesionalca hrvatskog novinarstva Ive Mihovilovića, šjor Ive, a list je potpisivao Frane Barbieri, također briljantno novinarsko pero. Smijenjen sam nakon tri godine, 1956., zbog senzacionalizma, iako vjerojatno to nije bio jedini razlog. Pozvan sam na jutarnju kavu kod Đure Kladarina i preseljen, kao po nekoj kazni, za urednika kulture u *Vjesniku*. (...) U to vrijeme naš je tisak ličio na sovjetske novine. Svako imitiranje zapadnog tiska, a to smo mi radili, bio je senzacionalizam, što je pomalo zvučalo kao truli kapitalizam. Mi smo nakladu VUS-a u tim godinama gradili na jednoj vrsti istraživačkog novinarstva kakvog do tada još nije bilo u nas. Akcija se zvala «ispit poštenja». Provjeravali smo na različite načine poštenje i poslovni moral institucija i trgovina. Čitatelji su to vrlo dobro primali, pa je pred jednom od takvih firmi, koju smo razapeli na križ srama, došlo do

²⁰ <http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=7>

²¹ <http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=6>

javnih demonstracija. Neću biti neskroman ako kažem da u tom novinarstvu vidim klicu iz koje su izrasli današnji tiražni tjedni listovi.»²²

Hadžić napominje da je u VUS-u stalno djelovalo pet do šest novinara, a njima je bila priključena velika vanjska suradnja, koja se mahom sastojala od velikih književnih imena, te su brojnim raznolikim rubrikama u kojima se moglo naći za svakoga ponešto nastojali razbiti «sivilo uniformiranog hrvatskog tiska»²³.

Što se tiče samoga VUS-a iz 1955. godine²⁴, tijekom tih dvanaest mjeseci je izašlo oko pedeset brojeva. Cijena je bila konstantna i iznosila je dvadeset dinara. Radilo se o tjedniku koji je ciljao na šaroliku populaciju, od intelektualaca do kućanica i djece. Dakle, na tih se 14 stranica zaista moglo naći za svakoga ponešto, što potvrđuju raznolike rubrike.

Prva strana lista je bila rezervirana za unutarnje političke događaje, dakle uglavnom za Tita i njegove aktivnosti. Tako su u tih godinu dana čitatelji mogli vidjeti i pročitati o veličanstvenom dočeku Tita nakon dvomjesečnoga putovanja po Južnoj Aziji, o Prvomajskome slavlju te pročitati o «pozitivnom razvoju» zemlje povodom predstojećega posjeta sovjetske delegacije.

Redovite rubrike tjednika bile su: *Mala panorama*, *Nauka i život*, *Zabavni prilog* (kasnije *Ilustrirani prilog*) koji se sastojao od *Sporta*, *Ženskoga svijeta*, *Dječjega kutka*, *Zanimljivosti*, stripa u nastavcima (*Rip Kirby* A. Raymonda) te romana u nastavcima (*Luka u magli*, *Poziv u hotel*).

Mala panorama je rubrika koja je obrađivala uglavnom teme iz društvenoga života, ali je donosila i pregled strane štampe te pisala o političkim zanimljivostima i važnijim političkim događajima, poput *Bandunške konferencije*. Teme iz društvenoga života se uglavnom odnose na zanimljive, vrlo često i kritičke članke poput *Moderno stanovati, ali kako?*, gdje autor govori o kvaliteti i kulturi stanovanja pa utvrđuje da, iako se živi u 1955., mnogi stanuju u 1900. godini. U članku *Prehrana pod mikroskopom* govori se o kakvoći proizvoda naše prehrambene industrije te o kriminalu koji tamo vlada. Sanitarni inspektori se žale da nemaju nikakvih ovlasti, osim sastavljanja zapisnika i prijavljivanja nepravilnosti tužiteljstvu. U članku *Tko sve*

²² <http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=11>

²³ <http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/Default.asp?c=11>

²⁴ VJESNIK U SRIJEDU, *Vjesnik*, Zagreb, 1955.; br. 140 – 191/192

kupuje naše proizvode čitatelji pak saznaju da Belgijanci vole šešire od slavonskih zečeva, a Amerikanci pletene ležaljke od međimurskih vrba!

U *Nauci i životu* se također mogu sresti raznovrsni članci poput *Borbe životinja - sportovi samo za sadiste*, *Kako žive mravi* i sl. Dakle, u ovoj rubrici se uglavnom radi o temama iz znanstvenoga područja.

Zabavni, odnosno *Ilustrirani prilog*, donosi čitavu plejadu podrubrika. *Sport* ne donosi rezultate utakmica, već na jedan kritički način pristupa tom području pa se, primjerice, može čitati o profesionalizmu u sportu. U *Ženskome kutku* prevladavaju tipične ženske teme, od toga kako spremiti divljega zeca do toga kako se našminkati. *Dječji kutak* donosi zagonetke i križaljke za djecu, a *Zanimljivosti* apsurdne događaje u svijetu koji se i danas mogu sresti na zadnjim stranicama današnjih dnevnih novina.

Sve u svemu, jedan šaroliki tjednik u kojemu nema puno politike, niti crne kronike, a sve je začinjeno Reisingerovim karikaturama. Stoga ne treba čuditi podatak da je u vrijeme svoga izlaženja bio vrlo popularan tjednik koji se nije rado čitao samo u Hrvatskoj, već i u cijeloj Jugoslaviji!

*

Ovaj rad ne predstavlja samo pregled jednoga tjednika zabavno-informativna karaktera i njegovoga rada iz 1955. godine. On predstavlja i jedan kratak pregled toga vremena od završetka Drugoga svjetskog rata i stvaranja Federativne Narodne Republike Jugoslavije te njenoga razvitka i traženja vlastitoga «socijalističkog» puta.

Mjesto medija u tom razvitku i traženju nije očito bilo nimalo jednostavno, već je bilo podređeno cenzuri i služenju interesima Partije. Svaki liberalni pokušaj koji je bio protivan gledištu Partije, bio je ugušen. Međutim samo prividno, zato što će se Partija i Tito u šezdesetim i sedamdesetim godinama morati suočiti s različitostima koje su postojale u državi. Poruka koja je objavljena u posljednjem broju VUS-a u prosincu 1955. godine, kao nada u bolje sutra povodom Nove godine, nije se obistinila.

«I nas, šesnaest milijuna na vetrometini ovog našeg Slavenskog Juga, udarismo u ovim našim granicama međaš vremenu i podijelismo ga u dvije epohe. Ne spominjimo noćas onu, što je prošla! Budimo svjesni ove nove, koja je tu i koja će još dugo, dugo živjeti: epohu bratstva, samoupravljanja i radničkih savjeta, epohu čovjekoljubivosti, mira i rada, u kojem nema onog «malog» i onog «velikog», epohe u kojoj smo svi jednaki, udružena braća, koja na sutrašnji dan može gledati spokojno,

očekujući da će se trud naših ruku oploditi srećom i blagostanjem. Budimo svjesni da smo sinovi i kćeri epohe Tita i socijalizma!»²⁵.

Literatura

Bekić, Darko, *Jugoslavija u hladnom ratu*, Globus, Zagreb, 1988.

Calvocoressi, Peter, *Svjetska politika nakon 1945.*, Globus, Zagreb, 2003.

Hrvatski opći leksikon, Leksikografski zavod «Miroslav Krleža», Zagreb, 1996.

<http://www.nacional.hr/articles/view/21534151/>

<http://www.vjesnik.hr/razno/Vjesnik60/>

Matković, Hrvoje, *Povijest Jugoslavije (1918.- 1991.)*, P.I.P., Zagreb, 1998.

Vjesnik u srijedu, Vjesnik, Zagreb, 1955., br. 140. – 191./192.

Klara Volarić: Vjesnik u srijedu (1955.) (summary)

Vjesnik u srijedu, popularly known as VUS, was weekly newspaper edition for entertaining and informing readership. It was first published in 1952 by the publishing house Vjesnik. The initiator of the project was Frane Barbieri, the chief editor of the Politički vjesnik. In 1953, from the 50th edition, Fadil Hadžić took over the position of the chief editor of Vjesnik up to 1955. Vjesnik was perceived as a weekly for all generations and all strata of society. Large edition is of no surprise since political issues (except some political peculiarities and the most recent events) were not included. Regular columns of the weekly which was printed on 14 pages during 1955 were: Mala panorama, Nauka i život, Zabavni prilog (later Ilustrirani prilog) which consisted of Sport, Ženski svijet, Dječji kutak, Zanimljivosti, comic book (A. Raymond's Rip Kirby) and novel in installments (Luka u magli, Poziv u hotel).

²⁵ *Vjesnik u srijedu*; br.191./192., str. 1.

Klara Volarić: Vjesnik u srijedu (1955.) (Zeitschrift Vjesnik am Mittwoch)

(Zusammenfassung)

Vjesnik u srijedu, *der auch noch VUS genannt wird, war eine Zeitschrift die einen unterhaltungs-informativen Charakter hatte und die 1952. zum ersten mal, herausgegeben von Vjesnik erschien. Denselben hat der damalige Redakteur des Politički vjesnik Frane Barbieri herausgegeben. Im Jahr 1953. hat ihn seit der 50. Ausgabe Fadil Hadžić übernommen, der damals der wesentliche und verantwortliche Redakteur durch das ganze Jahr 1955. war. Es handelte sich um eine gemischte Zeitschrift die allen Generationen und Gesellschaftsschichten gewidmet wurde, bei der es aber keine Politik gab (außer interessanten und wichtigsten Ereignissen aus der Politik). Nicht einmal die schwarze Kronik hat es beinhaltet, weswegen nicht zu wundern ist, dass es ganz viele Auflagen gab. Die regelmäßigen Rubriken der Wochenzeitschrift, die eine vierzehnteilige Ausgabe war, waren im Jahr 1955.: Mala panorama (Kleines Panorama), Nauka i život (Wissenschaft und Leben) , Zabavni prilog (Unterhaltsame Beilage), *der später Ilustrirani prilog (Illustrierte Beilage) hieß. Dieser war von Sport (Sport), Ženski svijet (Welt der Frau), Dječji kutak (Kinderecke), Zanimljivosti (Unterhaltung) und einem Comic in Folgen (Rip Kirby von A. Raymond), und Romanen in Folgen (Luka u magli, Poziv u hotel) zusammengesetzt war.**

Klara Volarić: Notiziario del mercoledì (1955) (riassunto)

Il Notiziario del mercoledì (Vjesnik u srijedu), *comunemente noto come VUS, era un settimanale di carattere comico-informativo, il quale ha iniziato ad uscire nel 1952, edito dalla casa editrice Vjesnik. Il VUS è stato ideato dal caporedattore del Politički vjesnik (Notiziario politico), Frane Barbieri, mentre nel 1953, ovvero dal 50. numero, Fadil Hadžić ne è diventato diretto responsabile, e ha svolto il compito di caporedattore durante l'intero 1955. Il VUS era un settimanale multiforme, destinato a tutte le generazioni e a tutte le strutture della società, nel quale la politica (eccetto casi curiosi e notizie di attualità) e la cronaca nera non avevano spazio. Detto questo, non stupisce il fatto che avesse moltissimi lettori. Le rubriche regolari del notiziario, stampato in 14 pagine, durante il 1955, erano: Piccolo panorama, Scienza e vita, Supplemento divertente (rinominato più tardi Supplemento illustrato) composto da*

Sport, Mondo femminile, Angolo dei bambini, Curiosità, *un fumetto a puntate* (Rip Kirby di A. Raymondo) e *romanzi a puntate* (Porto nella nebbia e Invito all'hotel).